GAZETA KRAKOWSKA

Nro 14.

z KRAKOWA dnia 18 LUTEGO 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Na 20tem Posiedzeniu Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey dnia 9 Stycznia 1827 r.

Reprezentant Rudowski odczytał dodatkowe uwagi do wniosku Assesora Seymu Soczyńskiego względnie prawa obioru Zastępców Sędziego odnoszące się.

Marszałek zaspakaiaiąc głos Reprezentanta Rudowskiego oświadczył, że przedmiot ten załatwi odpowiedź Senatu, która na przesłany iuż wniosek Assesora Seymu Soczyńskiego w krótce iest spodziewaną.

Reprezentant Czerniński względnie uwag Reprezentanta Rudowskiego oświadczył się bydź przeciwnym iego twierdzeniu, gdyż Sąd Appellacyiny winien był obstawać przy raz na Zastępcę Sędziego przedstawionym P. Leonie Rudowskim, a zatem Senat w tey mierze niezasługuie, ażeby mu iakową przypisać można winę.

Reprezentant Rudowski oznaymił, że Sąd Appellacyiny był trwałym w swey Opinii, po trzechkrotnym iednak Reskrypcie Senatu zniewolonym został wszystkich przez Gminy wybranych Kandydatów Senatowi do wyboru podać.

Reprezentant Lipczyński w poparciu wniosku Reprezentanta Rudowskiego, zwracał uwagę Izby, iż P. Rudowski w roku zeszłym iako Kandydat ukwalifikowany i naywięcey kresek maiący miał bydź do Zastępstwa Sędziego powołanym, Senat uznał go za takiego czyniąc o tem wiadomość Sądowi Appellacyinemu, późniey zaś iakoby P. Rudowski niewłaściwie był przez Sąd Appellacyiny przedstawionym, odmówił mu Zastępstwa, a tak za uchybienie Sądu Appellcayinego ieżeli takie zaszło, trzeci ukaranym został.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski uważaiąc przedmiot względem prawa obioru Zastępców Sędziego po raz trzeci do Izby wprowadzany i dwoma głosami poparty, oświadczył, że Konstytucya o Zastępcach Sędziego niewzmiankuie, w obiorze zaś samych Sędziów winien bydź wzgląd na ducha Art: 19 Konstytucyi Kwalifikacye przepisuiącego, i zaopatrzenie Kandydata w wiadomości, które w zawodzie iego rozpoznawać będzie, inaczey bowiem Konstytucya stanie się bezskuteczną, czego nawet przywiódł przykład, w uwolnieniu na Posiedzeniu zeszłem Urzędnika o nadużycie Urzędu obwinionego, które wbrew przekonania skutkiem tylko kresek nastąpiło; wnosił daley Mowca ażeby drogiego nietracąc czasu, niezatrudniać się przedmiotami szczególne osoby dotyczącemi.

Reprezentant Lipczyński przecząc wnioskowi Delegowanego z Akademii Pawła Czaykowskiego oznaymił, że kreskowanie nieczyni Konstytucyi bezskuteczną, to bowiem z przepisów iey i Statutu urządzaiącego Zgromadzenia polityczne wypływa, a pobudki do kresek w sercu każdego Reprezentanta znayduią się.

Sekretarz Seymu odczytał Reskrypt Senatu, wktórym tenże odpowiadaiąc na wniosek Reprezentanta Lipczyńskiego oświadcza: że Senat w przedmiocie tak ważnym, iakim iest żądanie zmian w Konstytucyi, z należytą postępował rozwagą; gdyż nawet przesyłane przez Izbę Prawodawczą różne głosy zmianę niektórych Artykułów Konstytucyi za cel maiące, nie zdołały Senat skłonić, aby w skutku takowych kroki iakie czynić miał; że iednak czynności Izby Prawodawczey drukiem są ogłaszane i JWW. Rezydenci zdaią zapewne sprawę swym Nayiaśnieyszym Dworom o czynnościach w Reprezentacyi zaszłych, Nayiaśnieysze proteguiące Mocarstwa powzięły myśl i tę Senatowi Rządzącemu przez odezwę JWW. Rezydentów z dnia 24 Stycznia 1824 w odpisie dołączoną, oznaymiły, ażeby się zaięto oznaczeniem odlegleyszych przedziałów pomiędzy Epokami zwoływania Zgromadzenia Reprezentantów, zaradzeniem, ażeby skład ciała Prawodawczego zaręczał równie Rządowi iak Rządzonym wszelkie korzyści, iakich od niego oczekiwać maią prawo, zapewnieniem Sędziemu niepodległości zdania, bez dopuszczenia iednak ażeby Sądownictwo miało się za Władzę żadney inszey niepodległą, postawieniem Policyi w możności odkrywania i śledzenia zbrodni, przeszkodzeniem, ażeby Urzędnicy publiczni niepodgarnywali wielu posad, ani też osoby trudniące się nauczaniem młodzieży niezaniedbywały tych ważnych starań; do czego też Nayiaśnieysze Dwory chciały mieć przez Prezesa Senatu wyznaczony z 4ch Senatorów złożony Komitet, któryby łącznie z JWW. Rezydentami proiektem popraw Konstytucyi zatrudnił się, a po ukończeniu i przyięciu tegóż większością głosów w pełnem posiedzeniu Senatu, pod Ich naywyższe zatwierdzenie przedstawione miały. — Dopełnił w prawdzie Komitet rzeczony danego sobie zlecenia; że iednak okoliczność ta iest bardzo ważną i wielkiego namysłu wymagaiącą, Prezes Senatu ktoremu prawo wskazywania przełożeń przedmiotem Obrad bydź maiących służy, życzył sobie konfidencyonalnym proiektu tego udzielaniem, wyrozumieć zdania osób bezstronnych wprzód, nimby do stanowczego rozbioru przyyśdź mogło; wprowadzenie przeto tey materyi na Senat ieszcze nie nastąpiło, udzielenie zaś tego dzieła Prześwietney Izbie Prawodawczey, iak chce wnoszący Reprezentant niemoże mieć mieysca, ponieważ przywiedziony wyżey tryb postępowania od Nayiaśnieyszych Monarchow przepisany tey drogi ni wskazuie.

Po ukończonym odczytaniu Reprezentant Lipczyński żądał mieć udzielony Reskrypt Senatu, dla odpowiedzenia w okolicznościach Jego wniosku dotyczących się.

Marszałek Seymu oświadczył, że żądanie Jego dopełnionem będzie.

Daley Sekretarz Seymu odczytał Reskrypt Senatu, odpowiadaiący na wnioski Reprezentanta Konopki i Męcińskiego, w przedmiocie prawa wzaiemności, co do zaprowadzonego w Królestwie Polskim Towarzystwa Kredytowego uczynione, że niewidzi potrzeby robienia nowego na ten cel proiektu, gdy wzaiemność ta wypływa iuż z Art. 11 Kodexu Cywilnego i Sądy o tym przez Senat zawiadomione zostały.

Równie nadeszły Reskrypt Senatu, odmawiaiący pensyi Elżbiecie Herwerth Wdowie po Woźnym Sądowym, był odczytanym.

Oprócz tego Reskrypta:

1) Odpowiadaiący na wniosek Reprezentanta Kadłubowskiego, że Senat polecił Wydziałowi Spraw Wewnętrznych przeyrzenie Instrukcyi Prokuratorów, i coby w takowych sprzecznem z prawami znaydowało się, sprostowanem będzie.

2) Reskrypt na wniosek Reprezentanta Gminy Zwierzyniec, oznaymuiący, że proiekt względem sposobu dochodzenia potaiemnie przez Starozakonnych zawartych małżeństw, dla krótkiego iuż czasu Seymowania przyszłey dopiero Reprezentacyi przedstawionym będzie.

Wszystkie te Reskrypta iako załatwiaiące, do akt Seymowych złożone zostały.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski złożył prośbę XX. Augustyanów, o udzielenie Im zasiłku na utrzymanie Kościoła, którą stósownem przymówieniem się wspierał.

Marszałek Seymu oświadczył, że Senat dzieli toż samo co i Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski przekonanie, i iest za utrzymaniem tego Gmachu Starożytnego, ieżeli tylko fundusze krajowe do tego celu posłużą.

Reprezentant Lipczyński potrzebę zachowania pamiątki powyższego Kościoła, uważał za trafiaiącą do iego przekonania, iednakowoż podięcie kosztów do tego, lepszym czasom pozostawić sądził.

Prezyduiący w Kommissyi Skarbowey Kajetan Florkiewicz wprowadził pod decyzyą Izby, Budżet Przychodów ogólnych kraiu na r. 1827/8 który kategorycznie rozważany Izba Prawodawcza iednomyślnie przyięła.

Tytuł I. Podatków Stałych przez Senat Rządzący i Kommissyą Skarbową w kwocie Złp. 291,180 proiektowany.

Co do Tytułu II. Dochodów niestałych Marszałek Seymu z powodu, że w pozycyi 7 Przychodu Czopowego od trunków, Senat proiektował Złp. 75,497 gr. 19. Kommissya zaś Skarbowa Złp. 78,497 gr. 19, a zatem o Złp. 3000 więcey, żądał od Kommissyi Skarbowey obiaśnienia powodów tey podwyżki.

Członek Kommissyi Skarbowey Jan Librowski przedstawił, że Kommissya w podwyżce tey zastósowała się do powiększonego dochodu przez Kassę wykazanego, z którego iednakowoż tylko 10tą część to iest 6000 złp. w połowie na Czopowe mieyskie a w połowie na wieyskie przyięła.

Marszałek oświadczył, że wzięta przez Kommissyą zasada iest nietrwała, i że winna była bydź na względzie zasada z przecięcia 3 lat powszechnie brana.

Członek Kommissyi Skarbowey Marcin Soczyński obiaśniał, że sam Senat w wyrachowaniu nietrzyma się iednakowey zasady; raz ią albowiem bierze z przecięcia lat 6, drugi raz z 3, że zaś nateraz dochód z Czopowego przez oddalenie dawnych Urzędników pomnożył się, Kommissya przeto Skarbowa 10 część tegoż przyięła.

Marszałek przedstawiał, że podwyższenie to dochodu iest niestałe i zrealizować się nieda.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski zwracał także uwagę Izby, że w wyrachowaniu przychodów pewney zasady, a tą iest przecięcie z lat 3ch od wszystkich Administracyy używane, trzymać się należy; inaczey bowiem namnoży się przychodów niepewnych, które na wydatki niezbędne wystarczyć nie będą mogły.

Członek Kommissyi Skarbowey Librowski oświadczył, że Kommissyia właśnie w

podwyżce tey ścisłą zachowała pewność, bo tylko 10 część rzeczywiście teraz powziętych przychodów na Budżecie umieściła.

Marszałek zapytywał się Kommissyi Skarbowey, iaka może bydź rękoymia, że przychody z czopowego w tey samey ilości od 1 Czerwca r. b. od którego dopiero Budżet obowiązywać ma, wpływać będą?

Członek Kommissyi Skarbowey Lipczyński w odpowiedzi oznaymił, że Kommissyia Skarbowa gruntownie postępowała, porównywała bowiem sześcioletni przychód, którego sam Senat dawniey się trzymał, lecz nic niepewnego lub w mnieyszey ilości nieokazało się.

Marszałek przywodził, że Senat do tegorocznego Budżetu robił porównanie trzechletnie; to więc mogło służyć Kommissyi Skarbowey zą podstawę.

Członek Kommissyi Skarbowey Librowski oświadczył, że ieżeli taż Kommissyia nieposiadą zaufania, więc pewnosć położoney przez nię podwyżki rachunki udowodnią.

Członek Kommissyi Marcin Soczyński odczytał wpływy Czopowego Skarbowego w latach 1823/4. 1824/5 i 1825/6, z których udowodniał słuszność położoney na Budżecie podwyżski, iako 10 części tylko podwiększonego przychodu, tem bardziey, że maiąca nastąpić wolność zagraniczney Młodzieży uczęszczania do Krakowa na nauki, powiększenia teyże z pomnożoney Konsumpcyi spodziewać się każe.

Marszałek zwracał iedynie na to uwagę, że ieżeli fundusze niepewne umieszczone będą, wydatki z takich zastąpionemi nie zostaną.

Delegowany z Akademii Paweł Czaykowski dzielił zdanie Marszałka Seymu, ażeby przychody na pewney opierały się zasadzie, i powiększenie to zdaie mu się wskazywać zmnieyszenie innych podatków.

Marszałek oznaymił, że zmnieyszenie teraz nienastąpi, bo Senat nieinicyował.

Członek Kommissyi Librowski oświadczył, że lubo Izba zostawiała po kilkadziesiąt tysięcy na oznaczone cele, Senat rozrządził temi, iak mu się podobało, teraz więc Kommissyia Skarbowa tak organizuie Budżet, ażeby przychód wystarczał tylko na istotne wydatki.

Reprezentant Rudowski dodał, że w pierwszych latach Senat miał 90,000 złp. wpływu ze soli, a na co innego ie obrócił.

Członek Kommissyi Marcin Soczyński przedstawiał, że przekazywane summy na nieprzewidziane wydatki Senatowi, nie są dostatecznemi; na rok bowiem 1825/6 było 30,000 a wydano nad zakres 81,000.

Marszałek oznaymił, że summa 6000 złp. iest niczem w stosunku nieprzewidzianych wydatków, a przy tem zwracał uwagę Izby, że Skrb obcym funduszom i Akademii iest dłużnym.

Członek Kommissyi Marcin Soczyński na pokrycie tego długu sądził bydź dostatecznem 9000 cetnarów Cynku do sprzedaży będącego.

Delegowany z Akademii Czaykowski oświadczył, że Senat dobią zapewne rządzi się Administracyią, gdy Cynku którego cena kosztom na reprodukcyią łożonym nieodpowiada niesprzedaie. Co zaś do oszczędności o którey Członek Kommissyi Librowski wspomiał, nie uważał [illegible] tey uwielbienia godną, gdyż nieprzewidziane wypadki mogłyby zastać Skarb w stanie nie mogącym żadnego udzielić wsparcia.

Reprezentant Rudowski oznaymił, że polega na wnioskach Kommissyi Skarbowey, a uwaga na nieprzewidziane przypadki, mogłaby bydź przyczyną do stanowienia nowych podatków, co bydź nie może.

Reprezentant Czerniński zaspokaiaiąc troskliwość Delegowanego z Akademii Pawła Czaykowskiego oświadczył, że ta oszczędność składa się z 22,000 złp., które Senat mieć będzie na przypadki potrzeby.

Gdy nie było iednomyślności, przystąpiono do kreskowania, skutkiem którego większością kresek 22 przeciw 8, pozycyia Kommissyi Skarbowey oznaczaiąca przychodu z czopowego 78,497 gr. 19 na Budżecie pozostała się.

Jacek *Ks arski*,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 9 Lutego.

Dyrekcyia Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Podług Art: 200 Prawa o Towarzystwie Kredytowem, właściciele dóbr wchodzący do Towarzystwa tego po terminie Bożego Narodzenia 1826 roku, oprócz dopełnienia form prawem przepisanych, obowiązani będą zaliczyć w monecie brzęczącey po iednym od sta, za każdą upłynioną ratę, z procentem złożonym w sposób wskazany tabellą do Art: 18 Prawa dołączoną. Stosuiąc się do tego przepisu i nadto zważaiąc, iż przystępuiący do Towarzystwa Kredytowego po dniu 1 Stycznia 1827 r. z powodu kommunikacyi spisu dóbr Towarzystwu zastawionych, podług § 175 Instrukcyi wszystkim stowarzyszonym, przed dniem 15 Września r. b. pożyczki uzyskać nie mogą, a ztąd opłatę na umorzenie kapitału za dwie raty, to iest Grudniową r. z. i Czerwcową r. b. wnieść są obowiązani; z tych powodów Dyrekcyia Główna opłatę amortyzacyyną Art: 200 Prawa wskazaną, dla przystępuiących do Towarzystwa Kredytowego od dnia 1 Stycznia do 1 Lipca r. b. ustanowiła na złotych cztery groszy cztery, za każde 200 zł. Pol, i oznaymia wszystkim właścicielom dóbr, iż od dnia 1 Stycznia r. b. nikt za stowarzyszonego uważany nie będzie, kto rzeczoney dopiero opłaty do Kassy właściwey Dyrekcyi Szczegółowey nie wniesie, i Art: 42 Prawa nie dopełni, to iest, nie złoży w teyże Dyrekcyi Szczegółowey, wyciągu Aktu przystąpienia, wykazu hipotecznego dóbr, i wykazu opłacanego podatku ofiary, przez Kassę Obwodową i Kommissarza Obwodu poświadczonego.

Wierzyciele hipoteczni, ktòrzyby właścicieli dòbr znaglić chcieli do przystąpi nia do Tawarzystwa Kredytowego, obowiązani są stòsownie do § 36 postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego, z dnia 14 Marca r. z. wnieść opłatę powyżey ustanowioną, przed zeznaniem aktu przystąpienia przez delegowanego Dyrekcyi Szczegółowey, o co przez Dyrekcyią Szczegółową oddzielnie wezwanemi będą.

W Warszawie dnia 3 Lutego 1827 r.

Radca Stanu, Prezes:
Kalinowski.
Pisarz Dyrekcyi Główney,
Drewnowski.

Co raz więcey rozwiia się u nas teoretyczna i praktyczna znaiomość hodowania drzew i użytkowania z onych. Niskość cen płodòw zbożowych, wpływ powszechney oświaty na gospodarstwo, a nadewszystko przykład z iakim poprzedza władza Rządowa, przekonywały, że nauka o pielegnowaniu drzew powinna bydź teraz iedną z pierwszych znaiomości dobrego gospodarza. Gałęź tey pożyteczney a razem przyiemney nauki, od lat kilku znacznie wzbogaconą została dziełami w Polskim ięzyku wydanemi. Pròcz xiążek w Krakowie, i Wilnie wyszłych, wychodził w Warszawie, dzielną opieką władzy Rządowey wsparty, Dziennik leśny, pod tytułem: *Sylwan* etc. (Dziennik ten i w roku bieżącym wychodzić bę-

dzie, pierwszy poszyt iest pod prassą) daley *Zbiór urządzeń leśnych* in folio, sprzedaie się u N. Glücksberga po zł: 16.

Swieżo zaś wyszło na widok publiczny dzieło Pofessora Uniwersytetu Warszawskiego i Członka Towarzystw uczonych, Michała Szuberta, pod tytułem: *Opisanie drzew i krzewów leśnych Królestwa Polskiego* in 8vo 1827. W tem dziele opisuie autor drzewa i krzewy Polskie, wykłada ich własności, podaie sposoby rozmnażania pożytecznych i wytępienia szkodliwych, wskazuie użycie onych do budowli, nakoniec naucza iaki grunt sprzyia któremu drzewu i iaki mu wzrastać nie dozwala. Dzieło to do 400 stronnic in 8vo maiori obeymuiące, kosztuie zł. Pol: 10. Szkołom wyższym poleconą została ta xiążka przez Kommissyią Rządową Oświecenia, która się o użyteczności oney poprzednio przekonała. Nabyć można exemplarzy u Autora w ogrodzie Botanicznym, w xięgarniach PP. Glücksberga, Węckiego, Brzeziny, Szteblera, u Pedela Uniwersytetu i na wszystkich stacyiach Pocztowych w Królestwie.

Kurs Listów Zastawnych
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez 1go Kuponu.
Przedaiących niema.
Kupuiący daią . . . . zł: 77.
Istotnie nie przedano.
W Warszawie d. 8go Lutego 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z *Petersburga d.* 11 *Stycznia D. K.*
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Jenerał Major Lesowski, naymiłościwiey mianowany Gubernatorem cywilnym Kurskim z przemianą rangi woyskowey na cywilną rzeczywistego Radcy Stanu.

Członek Cesarskiey Akademii Nauk i dożywotni Sekretarz teyże Akademii, Radca Kollegialny Fuss, nayłaskawiey mianowany Radcą Stanu.

Rossyyska fregata Sieniawin, pod dowództwem Kapitana Litke, która popłynęła na robienie odkryć, przybyła dnia 2/14 Listopada do wyspy Teneryffy w ośm dni po gwałtowney burzy, która całą tę wyspę spustoszyła.

Z *Astrachanu d.* 11 *Grudnia.*

Straszliwa burza, która się rozciągała nad morzem Kaspiyskiem, w pierwszych dniach Listopada, a którey skutki były takie, iż naysędziwsi mieszkańcy nie pamiętaią nic podobnego, ponowiła się ieszcze kilkakrotnie późniey, lubo mniey gwałtownie; co sprawiło, iż mieszkańcy tego miasta zmuszeni byli używać wody słoney. Trzeba wiedzieć, że woda z Wołgi miesza się dopiero z morską o sto wiorst od Astrachanu; można zatem wnosić o sile, z iaką woda ta była tak daleko wstecz dopieraną. Zapewniaią nawet, że aż do Carycyna, miasta na 400 wiorst ztąd odległego, woda rzeczna wyraźnie była zmienioną.

Wiatr pomorski rozproszył lody powstaiące cząstkowo na Wołdze. Mrozy ieszcze uczuć się nie dały. Deszcze ciągle trwaią, a chociaż śnieg padał, wnet atoli topniał.

Z *Paryża d.* 2 *Lutego.*

We Wtorek Kardynał de la Fare miał osobne u Króla posłuchanie.

P. Fontenay, pierwszy Sekretarz naszego poselstwa w Rossyi, przybył tu iako nadzwyczayny goniec z Petersburga. Do nadzwyczayney iego podróży dać miały powód niektóre ważne papiery, które Rossyianie na granicy Perskiey pochwycili.

List z Madrytu pod dniem 20 b. m. zawiera co następuie: "Wczoray rano o god: 5 goniec przywiózł z Lizbony wiadomość, że Jenerał Silveira i Margr. Chaves zbiegli znowu do Hiszpanii. Jak tylko Anglicy wylądowali do Portugalii przeszły dwa pułki z pod dowództwa Silveiry do woyska konstytucyynego. Odpadnienie to odięło włościanom odwagę, którzy przyłączyli do się rokoszanów, i rozeszli się do domów. Jenerał Silveira miał dziś przybydź do Salamanki. Król miał z oboiętnością przyiąć wiadomość o rozpędzeniu i ucieczce buntowników Portugalskich.„

Xżę Talleyrand znaydował się iuż w Niedzielę po swoim wyzdrowieniu na pokoiach u Króla.

Naypierwsza ustawa o drukarniach we Francyi wydana została dnia 9 Kwietnia 1513 w ostatnim roku panowania Ludwika XII. Na ówczas znaydowało się w Paryżu 24ry drukarń. Ustawa ta była bardzo sprzyiaiąca drukarniom i xiążki były od wszelkiey opłaty uwolnione.

W zeszłą Niedzielę zebrało się na patryiotyczny obiad 60 młodzieńców Wandeyskich, na którym znaydowali się także Jenerał Lafayette, i PP. Manuel i Dupont. Między Jenerałem i P. Manuel siedział, iako Prezes uczty Hr. Gabriel de Chaffaud, dawniey towarzysz oręża Laroche-Jacqulin (w wovnie Wandeyskiey przeciw Rzplitey Francuzkiey.) P. Chambolle okazał w krótkiey przemowie radość, iż pomiędzy prawdziwemi przyiaciołmi wolności zasiada stary woiownik Wandei, dodaiąc, iż zgromadzeni teraz są wszyscy prawdziwie szlachetni mężowie dla bronienia oyczyzny przeciw nastawaniom Jezuitów. Pomiędzy zdrowiami spełniono następuiące: Pamięci Jenerała Foy! Izby Parów, która uspakaia obawy Francyi, iey użalenia przyymuie i nad publiczną wolnością czuwa! Sądów Francuzkich, które naypierwsze podniosły głos przeciw Jezuitom!

Gazeta Marsyliyska zaprzecza udzielonem niedawno z tego miasta doniesieniom o Lordzie Cochrane, i wyraża: Lord ten znaydował dnia 16go ieszcze w Marsel.i, a Angielska galera, na którey przybył, zabierała się wprawdzie dnia 18 do odpłynienia, ale w papierach swoich nie miała przeznaczenia do N poli di Romania. Stoiący w Tropez okręt nie iest ieszcze uzbroiony, a zatem nie żąda papierów do odpłynienia. Taż Gazeta dodaie: Przybył tu Ajent Baszy Egipskiego, Magr. Livron, i odpłynie z fregatą, która tu iest uzbraiana, i galerą Liworno dla tegoż Baszy przeznaczoną, do Alexandryi. Pisma zaś tuteysze donoszą: że Lord Cochrane pisał do Rządu Greckiego, ażeby 20 do 25 naylepszych swoich okrętów, zaopatrzonych na 2 miesiące w żywność, trzymał w gotowości do iego przybycia, aby mógł tayny swóy plan, który obiawi tylko Admirałowi Miaulis, uskutecznić. Hydryioci wybrali iuż do tey wyprawy okręty.

Z Londynu d 24 Stycznia.

Dziś udaie Król z porady swoich lekarzów z Windsoru do Brigthon, ponieważ śmierć Xcia Jorku na umyśle J. K. Mości mocne uczyniła wrażenie.

Korpus woyska Angielskiego w Portugalii zaiął następuiące stanowisko: brygada gwardyi, równie iak jazda, artylleryia i sztab stoią na Belem; 4ty pułk piechoty i bataliion 60 pułku w Val de Peraria; 10ty w Campo d'Ourique; 11ty i 43ci w St. Antonio; 23ci w Bon Morte, a 43ci w Xebregas. Warownia St. Julian osadzona iest mor-

skiemi żołnierzami pod rozkazami Kapitana Ommanney.

Wszystkie Gazety tuteysze naganiaią krok Rządu Francuzkiego względem 3 akademików, a *New Times* nawet nazywa odebranie im urzędów błędem i pragnie, aby dla spokoyności Francyi iey Ministrowie łagodniey postępowali.

Listy z Rio-Janeiro zapewniaią, że liniiowy okręt Don Pedro o 74ch działach ztamtąd dnia 2 Listopada odpłynie i przeznaczonym iest do przewiezienia Infanta Don Miguel do Brazylii.

Od Posła naszego z Wasingtonu przybył goniec z pismami do wydziału spraw zagranicznych, które zaraz P. Canningowi posłane zostały.

Członek drugiey Izby Stanów Portugalskich pisał do Oporto, że Infant Don Miguel posłał bratu swoiemu Don Pedro oryginalne wezwanie buntowników, wykonaną przez nich w la Serna przysięgę i inne pisma, z uroczystem zapewnieniem, iż iako naywiernieyszy poddany potępia wszystkie te czyny. Poseł Austryiacki oznaymił toż samo urzędownie Rządowi Portugalskiemu. O pobiciu buntowników dnia 9 b. m. w Coruches da Beija nadeszła tu wczoray wiadomość. Poselstwo Lorda Beresford do Lizbony sprawiło naylepsze skutki.

P. Ferreira Borges, znakomity Adwokat Portugalski, i ieden z naczelników rewolucyi w Oporto, który iako wygnaniec bawił 3 lata w Anglii, odpłynął we Wtorek z swoią żoną do Lizbony.

O kilka godzin drogi na północy od Londynu widzieć się dało dnia 18 b. m. o godzinie 8 w wieczór wielkie północne światło, rzadkie w naszych okolicach ziawisko. Odtąd zwiększyło się znacznie zimno.

Od brzegów niższey Elby d. 2 Lutego.

Rząd Francuzki zamyśla i w tym roku zakupić kazać w Niemczech potrzebne konie dla woyska. Liczba zakupu wynosić ma do 7000 koni. Rachuiąc tylko w średniem przecięciu po 16 Fryderyksdorów iednego konia, tedy wniydzie tym sposobem do Meklenburga pół miliiona talarów.

Z Sztokolmu piszą, że Następczyna tronu znayduie się znowu przy nadziei.

Dnia 39 Stycznia umarł w Hamburgu w 68 roku życia Senator Marcin Jenisch. Od r. 1798 był Senatorem i znanym w handlowym świecie iako Naczelnik naybogatszego bankierskiego i handlowego tu domu. Pozostały po nim maiątek podaią do 7 mill. talarów.

Z Bukarestu d. 20 Stycznia.

D. 18 przybył tu z Jassów iadący do Stambułu Ces: Rossyyski Poseł tayny Radca Ribeaupiere i z należytemi iego dostoyności honorami z Kolentyny (wsi rządzącego Xcia Ghika) do miasta był wprowadzony, gdzie do mieszkania Rossyyskiego Konsula wysiadł. Tego zaraz dnia odwiedził go Xżę Ghika, którego nazaiutrz rano nawzaiem P. Ribeaupierre odwiedził, odebrawszy wprzód odwiedziny od wszystkich Bojarów. Niewiadomo iak długo tu zabawi, ale niezdaie się, aby w teraźnieyszey porze roku przed 8 dniami przygotowania do dalszey iego podróży mogłyby być ukończone. Tabory iego i archiwum poselstwa przybyły tu wczoray pod dozorem P. Fonton.

Zima zaczęła się iuż u nas w całey swey ostrości. Snieg okrywa od kilku dni cały kray, a zimno od 7 do 8 stopni tak pomyślnie wpływa na stan zdrowia, iż od dawnego czasu znikąd o zaraźliwych chorobach niesłychać.

DODATEK
DO N^ro 14
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 18 LUTEGO 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Luty	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 0, 443	— 2. 8	81	Połud: Za: średni	Pochmurno	o go: 8 3/4 śnieg.
12	,, 0, 550	† 0. 2	67	,, ,,	Słońce z Chmur:	
13. 3	,, 0, 596	† 0. 0	68	,, ,,	Pochmurno	o go: 3 1/2 śnieg.
9	,, 0, 963	— 4. 0	72	Zachodni średni	,,	
7	27 1, 727	— 5. 2	82	Zachodni mocny	Pochmurno	W nocy śnieg.
14. 12	,, 2, 011	— 4. 0	70	,, ,,	Słońce z Chmur:	
3	,, 2, 178	— 4. 2	73	,, ,,	Pochmurno	Śnieg.
9	,, 3, 947	— 7. 3	76	,, średni	,,	
7	27 3, 960	— 8. 3	80	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	Śnieg.
15. 12	,, 3, 928	— 3. 4	73	Wschodni średni	Chmury	
3	,, 3. 553	— 2. 2	63	Połud: Ws: słaby	Pochmurno	
9	,, 3, 127	— 6. 5	80	,, ,,	,,	Śnieg.
7	27 3, 124	— 8. 2	81	Połud: Ws: średni	Pochmurno	Śnieg.
16. 12	,, 3, 292	— 4. 6	69	,, ,,	,,	,,
3	,, 3, 547	— 5. 6	66	Północny średni	,,	,,
2	,, 4, 672	— 12.3	80	,, ,,	Pogoda	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

— *Z Krakowa.* —

W Y C I A G

Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Stycznia 1827 *roku.*

Naywyższy stan Baromet: dnia 6 27" 8."'259.

Nayniższy stan Baromet: dnia 11 26" 9."'046.

Średni . . . . . 29 2. 800.

Naywiększe ciepło d. 27 † 4. 4.

Naymnieysze . 22 — 15. 5.

Średnie . . . — 1. 583.

Naywiększa wilgoć dnia 27 . 86.
Naymnieysza dnia 4 . 66.
Średnia . . . . 78. 13.

Dni pogodnych 1, Słońca z chmurami 5. Pochmurnych 25. Deszczów 7, Śniegów 15. Grad 1 Mgły 4.

Wiatr panuiący zachodni. Wichrów było 8 te wiały z strony zachodniey, północno-zachodniey i południowo-zachodniey.

W Krakowie dnia 1go Lutego 1827 r.
J. *Stęczkowski*, Z. A. O.

Z Madrytu d. 18 Stycznia.

Rządowa nasza Gazeta z d. 18 b. m. zawiera nieiako Manifest względem stosunków do Portugalii, w osnowie następuiącey;

"Zaszłe od 31 Lipca w Portugalskim Rządzie odmiany, musiały zwrócić Hiszpanii pamięć na dawne rany, które przez bunt na nowo otworzonemi bydźby mogły. Hiszpanija widziała w reprezentacyynym systemacie osłabienie swego tronu, rozprzęgnienie administracyi publiczney, uśpienie związku społecznego i poświęcenie osób i praw kupie wściekłych rewolucyionistów. Niewchodząc w rozbiór teoryy, które w Portugalii zaprowadzone zostały, wypadało się lękać, aby ich ziawienie się, niezapaliło niektórych łatwowiernych głów w Hiszpanii, nieożywiło nadziei dawnego powstania i aby roznosiciele nowości niepomnożyli niebezpieczeństw. — Dowodem tego było mnóstwo dzienników, któremi Madryt zaraz zapełniony został, w których mimo cenzury okazała się przesadność nowych zasad, nastawanie na zwierzchność, nieograniczona zemsta i zaród byłego zaburzenia. Władza sprawiedliwości wystąpić musiała i zakazać wszystkie dzienniki; gdyż ludy podobne zawsze są do potoku, skoro grobla iego zerwana zostanie. Tu okazały się z powodu odmian w Portugalii wstrząśnienia. Od południa aż ku północy wybuchnęła niechęć; część woyska uchodziła do Hiszpanii, przez co nastąpiło także zbiegowstwo z woyska Hiszpańskiego. Policyia uyrzała przez to wzaiemne tarcie, porządek publiczny przerwany, i niechętni obu państwom zbierali się na granicy. Woyska konstytucyynego Rządu ścigały niechętnych; ci weszli na ziemię Hiszpańską, lecz powrócili prędzey do oyczyzny, niżeli Rząd Hiszpański, opieraiąc się na pokoiu, zdołał na tę linija woyska posłać. Hiszpaniia była przeto wystawianą na moralne skutki odmian, na zaburzenia ościennego kraiu i nawet na wtargnienie woyska Portugalskiego. Niemogła zatem bydź oboiętnym widzem, musiała kraie swoie zasłonić przeciw zarazie zasad i zbroynemu wtargnieniu.„— (Tu powtarza Manifest wyrazy okolnika do Jenerałów kapitanów i P. Carvajal, przyrzeka utrzymać przyiacielskie związki z swoiemi Sprzymierzeńcami i niemięszać się do żadnego nieprzyiacielskiego kroku przeciw Portugalii; oświadczaiąc razem, że Hiszpaniia każdy rewolucyyny zamach odeprze, granic swoich bronić i oraz Portugalskie szanować będzie.) — Kończy się zaś tak: "Monarcha nasz niczego bardziey niepragnie iak pokoiu, bo po wytrzymanych cierpieniach, iako też po zaprowadzonych przez wysoką mądrość Króla w administracyi ulepszeniach, nie ma nadeń nic pożądańszego; lecz oboiętne spoglądanie na nadwerężenie spokoyności Hiszpanii lub obalenie zasad iey rządu, byłoby naywiększą obrazą Kastyliyskiego honoru, Król, Pan nasz, nie ścierpi nic podobnegóż i otaczaiący go Hiszpanie, którzy dostatecznie doświadczyli klęsk nieszczęsney rewolucyi, zebraliby się śpieszno i nieustraszeni pod znakiem Króla, zgruchotaliby tych, którzyby usiłowali nieprzystoynie zbliżyć się do pod-

nożka tronu, lub chcieli obalić niewzruszone kolomny Monarchii.

Autorem tego Manifestu mienią bydź P. Hermosilla. Poselstwo nasze w Paryżu ma bydź zmienione, tudzież słychać, iż P. Ofalia zamiast udania się na poselstwo do Londynu otrzyma Ministerstwo sprawiedliwości.

Wyszły na nowo rozkazy, aby zbiegów Portugalskich od granicy oddalono, a Jenerałowi kapitanowi Galicyi Eguia zagrożono sądem woyskowym, ieżeli nie dopełni rozkazu Rządu względem rozbroienia zbiegów Portugalskich. Jenerała Longa i innych taki iuż los spotkał. Jenerał Portugalski Hr. Villaflor pisał do dowodcy Ciudat - Rodrigo, iż ma wyraźny rozkaz od Rządu swoiego, aby granic Hiszpańskich nie przestępował.

Nie ma dnia, żeby nie przylepiono tu iakiego paszkwilu. We Czwartek znaleziono następuiącą kartkę: "Król śpi, Królowa czuwa, roialiści zabiiaią, a konstytucyia postępuie tymczasem naprzód.,,

Margr. Chaves po ostatniem pobiciu ścigany iest w prowincyi Tras-os-Montes i ucieka do Hiszpanii. Rokoszanie opuścili iuż Lamego, Guarda, a na południu Estella, tudzież Viseu. Silveira został pod Pinhel pobity.

Z Lizbony d. 17 Stycznia.

Rokosz prawie iuż iest ukończony. Margrabia Angeia osadził dnia 12 Villareal (w Traz-os-Montes). Brygadyer Corea de Melho donosi z Villapouca d' Aguiar (na północy od Villareal) pod dniem 11 b. m. że za iego zbliżeniem się milicyie od Chavesa uciekły; na lewem iednak skrzydle nim doszedł do Baticas (niedaleko Chaves) znalazł więcey trudności; dostał się tam wszelako ubiwszy nieprzyiacieliwi 40 ludzi i 16 poymawszy. Hr. Villaflor przysłał tu następuiące szczegóły o zwycięztwie dnia 9 pod Coruche da Beira: "Gdy zbliżyłem się do tego mieysca postrzegłem, iż stanowisko nieprzyiaciela było straszne; rozkazałem iednak strzelcom rozpocząć zaraz ogień, gdy tymczasem uszykowałem obie moie kolomny do attaku. Buntownicy zostali pobitemi i musieli w nocy uciekać. Zabitych swoich zostawili na poboiowisku; lecz pomiędzy niemi nie postrzożono żadnego żołnierza z półków, które buntownicy w Braganca i Almeida w niewoli trzymaią. 160 milicyiantów, których nieprzyiaciel do poyścia z sobą przymusił, przybyli do mnie. Hr. Taipa, Par państwa który w woysku moim iako ochotnik służy, ani na chwilę nie odstąpił strzelców. Dnia 12 przybyłem do Pinhel. Buntownicy uchodząc od dni 9 bez zatrzymania się, przeszli przez Almeida, Cincovillas i Malparida na brzeg rzeki Coa, wcelu zapewne cofnienia się do Hiszpanii. Milicyie ciągle odrywaią się od nich; od 6go pułku przeszło 200 ludzi do mnie przybyło.,,

Izba deputowanych na wczorayszem posiedzeniu uchwaliła większością 51 głosów przeciw 29, iż przeciw żadney osobie niema bydź rozpoczniona sprawa cywilna lub kryminalna, dopóki walczy pod chorągwiami Króla Don Pedro.

Lord Beresford odpłynie ztąd dnia 20 b. m. do Londynu.

Z Londynu d. 30 Stycznia.

N. Król po zmartwieniu się z powodu śmierci brata swoiego Xcia Jorku ciągle ieszcze iest słaby i przeniósiszy się z porady swych lekarzów do Brighton, używa ciepłych kąpieli i nacierań.

Xżę Wellington po obięciu naczelnego dowództwa nad woyskiem pracował wczoray pierwszy raz w kancelaryi woyskowey.

Admirał Codrington, który odbiera naczelne dowództwo nad stanowiskiem Angielskim na morzu Śródziemnem, odpłynął wczoray z Portsmutu na okręcie Azyia o 74 działach na mieysce swoiego przeznaczenia.

Senat Ziednoczonych Stanów północney Ameryki zatwierdził ugodę, mocą którey Angliia wypłaci poddanym Ziednoczonych Stanów 1 mill. 200,000 dolarów wynagrodzenia za zabraną w czasie woyny własność.

Gubernator nasz w Cape Coast rozpoczął układy z Królem Aschantów.

Osiedli w Rio-Janeiro Portugalczykowie od 19 do 24 Października zaprzysięgli konstytucyią Portugalską; d. 30 z powodu tego zdarzenia odprawione zostało w Kościele S. Franciszka de Paulo uroczyste nabożeństwo. Cesarz odpłynął d. 24 Listopada na odwiedzenie prowincyi Rio-Grande.

Gazeta *New Times* pisze: "Król Hiszpański nie nawidził razaz z początku nadaney Portugalii konstytucyi przez Króla Don Pedro, co koniecznie pochodzi z iego charakteru i stosunków, i dla tego potaiemnie wspierał buntowników Portugalskich. Wystawiał sobie wprawdzie opór Anglii, ale uwierzył, iak może nie ieden na stałym lądzie, owem obrzydłym krzykałom, którzy wystali Angliią tak słabą, że zaledwo sama przy pokoiu utrzymać się może. Niema wątpliwości, iż Portugaliia padłaby była ofiarą intryg Apostolskiego stronnictwa, gdyby nasze wdanie się nie było rownie spiesznem iak dzielnem. Gdybyśmy byli czynili układy, przestawali na czczych oświadczeniach, iedną ręką grozili, a drugą przyrzeczenia czynili, gra byłaby dokonaną. Lecz P. Canning zaufany w duchu i źrodłach kraiowych, postanowił zaraz dzielnie działać i to działanie czynem poparł. Taka niesłychana w historyi dyplomatyki szybkość zmieszała doradcow Króla Ferdynanda, którzy chcieli ułudzić Angliią."

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę to iest dnia 18 b. m. daną będzie Komedya z chórami i śpiewami z francuzkiego w 1 akcie tłómaczona przez L. Dmuszewskiego: *Geniusz opiekuńczy czyli potrzeba i zbytek.* — Po czem nastąpi Komedyo Opera w 1 akcie z francuzkiego przerobiona przez A. Żółkowskiego: *Widowisko, któremu trudno dać nazwisko.* — Zakończy Widowisko Komedya w 1 akcie z francuzkiego tłómaczona: *Trafiła kosa na kamień.*

DONIESIENIA.

W dniu 20 Lutego r. b. 1827 o godzinie 9tey z rana w Krakowie w gmachu Sukiennice, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: zwierciadła, biora, szafy, kopersztychów, &c. &c. &c. *Item* tegoż dnia o godzinie 2giey po południu w Krakowie na Kazimierzu pod L. 108 sprzedanemi zostaną różne sprzęty domowe, iako to: szafa, komoda, stoły, stołki, &c. &c. Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi. — W Krakowie dnia 17 Lutego 1827 r.

H. *Salomoński*, Kom: Sąd.

Komornik Sądowy Rzeczypospolitey Krakowskiey, podaie do publiczney wiadomości, że dnia 23 b. m. i r. o godzinie 3ciey po południu w Krakowie na Kazimierzu katolickim pod L. 28, sprzedane będzie przez publiczną licytacyią 8 beczek ordynarney tabaki kraiowey, a to za gotową monetę. W tymże dniu o godzinie 9tey ranney w Krakowie pod L. 26/7 w Biorze podpisanego sprzedane zostaną różne kosztowności, iako to: kólczyki, pierścionki, brylanty, i t. p. — W Krakowie dnia 12 Lutego 1827 r.

T. *Jarzyński*, Kom: Sąd.

Podpisany otrzymał od Kantoru Starozakonnego Meisel et Horowitz Rewers na Talarów w monecie Polskiey Courant 597 w ięzyku hebrayskim napisany dnia 1 Stycznia 1827, że ten Rewers zginął, ostrzega zatem każdego, aby z tego Rewersu żadnego użytku nie robił, gdyż powyższy Kantor, iako ostrzeżony o iego zagubie tak od podpisanego, iako Prześwietnego Trybunału I. Instancyi, takowego nie wypłaci i ten żadnego więcey waloru niema.

Abraham *Ehrenpreis*